

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот.
За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне, а за стран. земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДВОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22
Донеси шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Ручкописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-контото 12008.

Шта нам спрема тамиска жупанија?

У „Застави“ је било речи, да је вармеђашка клика закључила, да се на државни сабор и све жупаније упути претставка против народносних агитатора, који тобоже при изборима стварају немир и неред, а у ствари се на то иде, да у будуће ни један народносни посланик не уђе у угарски сабор. У претставци се говори само о румунским агитаторима, али кад знамо, шта се ради и против српског свештенства и шта је „Србин“ посланик Пеша тамо горно, онда се и нас тиче. Та скроз по винистичка, тенденциозна и за народности пуна увреде „претставка“ гласи:

Високи саборе!

Приликом последњих саборских избора на жалост опазисмо, да на пољима благословене наше жупаније, која је поља плодним учинила кроз столећа проливена крв домољуба, и која поља толике славе и патње вежу за мађарску домовину, још и дан данас тињају народносни осећаји.

Семе тих осећаја у велико сеју румунски народни кандидати и они бездушни агитатори — већином румунски адвокати, попови и учитељи, — који у своју корист са спекулацијом одводе народ на страну.

Бунили су румунске бираче, да не припознају првенство мађарског племена, да заузму положај против мађарског језика и културе, да не суделују у дограђивању мађарске јединствене народне државе, већ да презирајући све што је мађарско, на забрањен начин шире своје специјалне идеје.

Без народног самоубиства не сме се гледати даље, како ови бездушни народносни агитатори уништавају први услов народног јединства: домољубље и како буне иначе спокојан и мирољубиви народ.

Не смемо са скрштеним рукама гледати и трпети, на какав начин ове драже против мађарске државне идеје и на какав начин слабе јединствени народни карактер.

У нашој жупанији баве се агитовањем

ПОДЛИСТАК.

КАН И ЊЕГОВ СИН.

М. Горки.

(Сарматка.)

У том стигосе пред харем. Ћутећи, оборених глава стојаху они дуго пред њим.. Била је велика помрчина. Облаци су плivalи тешко и ниско преко њих, а кроз дрвене дувао је ветар и певао је тужбалицу...

«Оче! — Ја је већ тако давно волим!» рече напоследку тихо Алахала...

«Ја знам... Али знам и то, Алахала, сигурно, да те она не воли.» Одговори кан.

«Срце ми задрхће, чим помислим на њу.»

«А моје срце, Алахала, моје старо срце, како је тек њему.»

И обојица ућуташе поново... Тада Алхала уздахну тешко и рече: «Праву ми истину рече једном један мудри мула: човеку је жена увек и навеки само једна штета. — Ако је лепа, хоће сви да је воле, а последица тога бива мужевљево љубоморство... Ако је ружна, као му је, те завиди свима осталима, чије су жене лепше, од његове. — А ако није ни лепа ни ружна, тада мужевљева фантазија гледајући је ствара је лепшом и — мора се брзо уверити, како се јаво преварио, па онда тугује дво-

против мађарске народне државе поглавито румунски адвокати, попови и учитељи.

На агитовање против државе подстрекава их с једне стране политичка им не вредост, с друге стране сувише велика грађанска слобода.

Адвокати и попови не само да уживају сва грађанска права, која им угарски устав пружа, већ уживају и нека специјална права, која им пружа црвена и правоваступничка аутономија. Њихове дисциплинарне власти не спречавају их пак у овом опасном агитовању.

А и наш казни закон у овом погледу толико недостатака има, да ови могу такве агитације као какав занат терати, а да им и једна коса с главе пасти може.

Баш због овога сматрамо за прву домољубиву дужност своју, да скренемо пажњу народне владе и законодавства на те недостатке у казненом закону, који недостатци и омогућавају да се некажњено врше политичке агитације против народне нам државе.

По нашем мишљењу требало би одредбе казненог закона, које се односе на буђење против народности и бирачког права поопштри и допунити.

По нашем мишљењу §. 153. треба да се овако допуни: „да се не само скуп масе формиран као оружани нападај на народност и вероисповест квалифицира као устанак, већ и сваки онај који се скупио у цели напаја на политичке странке и њене бираче“

Приликом последњих избора догодило се у нашој жупанији, да од румунских агитатора фанатизовани румунски народ у многим се општинама скупио и наоружао у тој намери да нападне нерумунске бираче.

Ако се овај опасни скуп не квалифицира као устанак, не кажњен ће остати све дотле, док се не учини какво специјално кажњиво дело.

Овакав скуп је по самом себи већ опасан и не може се доста нагласити, да му је цел, да бираче другог политичког мишљења нападне, да грађане заплаши и у-

струку због тога... Човеку је суђено, да увек трпи само због жене.

«Наука је лоше средство, што ублажава горке болове срца!» одговори кан.

«Имајмо сажаљења оче један према другом.»

Кан подиже главу и погледа очима пуним бола у лице синовљево.

«Хајде да је утамањимо, да би одржали мир између себе.» рече свечано и тихо Алхала.

Ти волиш себе већма, него њу и мене,» рече после неког времена стари кан.

«Ти такођер.»

И ућуташе обојица...

«Да! — И ја!» рече љутито кан...

Подетио га је бол.

«Да је убијемо дакле?»

«Ја ти је не могу дати! — Не, не, то не могу!» рече кан Ел-Асваб.

«А ја не могу више трпети! — Искрени ми срце из тела, или ми је дај!»

Кан је ћутао...

«Хајде да је гурнемо одунд са стене у море.»

«Да, хајде да је гурнемо.» — Тихо као ехо одјекнуше са очевих усана синовље речи.

И обојица ућуташе у харем, где је она већ спавала на дивном лебету лежећи. Они стадоше ћутећи пред девојку и гледаху непомично у њу... Старом господару потеклоше тужне сузе на сребрно седу браду и блистаху на њој тужно благом светлошћу као перле...

вршењу својих политичких права спречи.

Као споредна казна овако проширеног устанка треба да буде суспендовање политичких права, јер држимо за неумесно, да они, који су толико незрели, да грубо злоупотребују своја политичка права а и права својих суграђана угрожавају, уживају и надаље икаква политичка и грађанска права.

У свези са овим треба допунити и §. 172. казненог закона у том смислу, да се дражње против политичких странака и бирача прогласи као казна, главна казна да се поопштри, а уједно да се у закону обележи као споредна казна губитак звања и суспендовање свих грађанских права.

Ако се закон овако допуни и поопштри, неће се више догађати — као што се пре тога догодило, — да су због дражења на месец — два дана осуђени румунски адвокати, попови, учитељи остављени и даље у уживању грађанских права, па шта више један је још пре избора правомоћно осуђени господан бунџија изабрат за државног посланика, те сад се тек мора и скати суспендовање његовог имунитетског права.

Ако бунџије попови, учитељи и адвокати изгубе своје звање и политичка права, а не буду са малим државним затвором кажњени, који они као у каквој касни проведу, ова ће их демократска казна опаметити, да ће своје и овако не заслужиене слободе мало боље ценити, а ценећи и право слободе својих суграђана.

Поред овога још у смислу §. 7. зак. чл. XIV, од год. 1898. не требају исти свештеници да добију од државе допуну своје плате (конгруа), ако је већ имају, мора им се безусловно одузети.

§. 178. који говори о насиљу против бирачког права грађана мора се такођер допунити и поопшрити. Приликом последњих избора приметили смо, да у нашој жупанији а и другде у држави где Румуни са осталим народностима помешано живе, од агитатора фанатизовани румунски бирачи претили су и терорисали су друге народности.

Због тог терора многи нису смели да

Син је стојао љубајући се, а очи су му сеvale, па да би стисао бол, стисну јако зубе... и пробуди девојку. Она се пробуди, а на њеном милом лицу, њежном и руменом као јутарња румен, зажарише се отворене очи као рвзличак у житу што цвета. Она није опазила Алхалу, па пружи своје ружичасте усне према староме кану...

«Пољуби ме мој стари јуначе!»

«Устани, и хајде с нама», рече тихо Ел-Асваб...

Сада опазе она Алхалу, а исто тако и сузе у очима свога старог орла и одмах јој беше све јасно...

«Ево идем» рече она, идем. Ни моја, ни твоја; зар нисте тако уговорили? Тако раде људи јака срца! — Ево идем!» И ћутећи пођоше сви троје према мору... Ступише на узану брдску ставу и почеше се пењати, а ветар је огорчено фијукао... Девојка је била њежна у брзо се уморила. Али је била горда и није се хтела показати.

А када то канов син опазе да једва корача рече јој: «Ти се бојиш?»

Упревши гордо очи у њега, показа му само своју крваву ногу...

«Ходи, ја ћу те носити», рече Алхала и пружи руке. Али она обухвати труп свога старца... Као неко перо одиже је кан у висину и носио је њежно даље; а она му је лежала на

врше своје најсветије грађанско право, многи који су и против тог терора ишли на избор, после избора били су од румунских бирача кањени и гоњени. Најчешће се догађало, да су Румуни бираче других народности после избора тукли. — Румуни су овом приликом приредили читаву хајку против Мађара: Сваки који се искажао за Мађара, или домољуба, сваки који је симпатисао са кандидатом друге странке или је на таквог гласао, био је после избора тучен, исмејаван, таквог су плашили, кињили и гонили.

§. 178. у толико брани бирачко право грађана, у колико забрањује, да се бирач спречава било насиљем, било претњом. По нашем мњењу треба се сваки чин наперен против бирачког права казнити па и онда, ако нападачу и није пошло за руком да бирача у свом праву спречи.

§. 178. по нашем мишљењу ваљало би овако преиначити:

„Онај, који бирача насиљем или претњом у вршењу свог слободног бирачког права спречава или намерава спречити га и т. д... чини преступ повреде бирачког права, има се до 3 године затвора и т. д... казнити“. „Ако овај преступ више њих скупа учине, има се свако појединце са истом казном казнити, ако и најчешће насиље или претњу против извесних бирача, него је у опште чинио такав преступ против извесне странке или чак њиховог кандидата“.

„Преступ повреде бирачког права чини и има се до једне године затвора и 2000 круна новчане глобе казнити и онај, који је каквог бирача зато, што је овај на другог кандидата гласао и после избора речју, делом вређао, ако му дело не чини још и већи преступ“ — „Ако овај преступ више њих скупа учине, биће свако појединце истом казном кањен“.

На послетку држимо за потребно, да се преиначи и прва алинеја §. 170. XV. зак. чл. од год. 1898. у овом смислу: „Онај свештеник или таква личност, која заузима какву црквену почаст, која у — за црквене обреде — одређеном месту или пред тим местом, или на каквом скупу, који носи верски карактер, чини такве изјаве, које би могле упливисати на избор посланика и т. д... има се казнити“. — Јер смо запазили, да румунски попови знајући, да народ не сматра за светињу само цркву, већ и порту и плац пред црквом — изиграли су споменути §. на тај начин, што су у порти или на плацу држали бунтовне кортешке говоре.

Наравски у овом смислу има се преиначити и 9. а) тачка §. 3. XV. зак. чл. од 1899. године.

Молимо високи сабор, да у интересу осигурања чистоте будућих избора а поглавито у интересу мађарске државне идеје

прима и отискивала је немирно гране, да је се не дотичу... Дуго су ишли све док им није до ушију допрло мукло лупање морских таласа Сада рече Толајк, који је иза њих ишао, своје оцу: „Пусти мене напред — да те не бях ножем ударио!...“

»Иди напред! Алах нека ти плати или опрости по његовој светој вољи! Али ја, твој отац праштам ти!... Знам и ја сам, шта значи то љубити!...«

И у овај мах се указа пред њима — далеко широко море... дубоко доле, у празнини, црно и безкрајно, без обале! Мукло су му рикали таласи на подножју стене разбијајући се о њу у пену; доле је тако мрачно, а горе душе тако хладан ветар... тако грозно, грозно хладан...

»С Богом!«, рече кан и пољуби девојку...

»С Богом!«, рече тихо и Алхала и дубоко се поклонил пред њом.

Она је гледала дубоко доле, где су вали помамно рикали и пође одлучно натраг...

»Баца ме доле!« викну она брзо и полети задувана старцу...

Алхала жељно пружи своје руке јецајући према њој... Стари је кан ухвати дрхћући притисне је јако на прса, диже је у вис пруженим рукама и грозећи се баца је у море...

Тамо доле пљускали су вали, завијали су и рикали су тако гласно, да се пад нимало није чуо... Не одјекну никакав јаук, никакав узвик... Кан се спусти доле на камење и гле-

и јединствене државе ове од нас препоручене преинаке законом спроведе, да не би народносни агитатори некажњено и даље терали свој протудржавни и протународни занат и да не би својим подземним роњењем разбуктавали пламен огња и тамо, где за сад само тињају народносна осећаја.

Са домољубивим повдавом: Из редовне седнице муниципалног одбора тампешке жупаније држане у Темишвару 7. маја 1906. године

Joanovich Sándor с. р
поджупан.

Из делегација.

У јучерањој седници војног пододбора угарске делегације било је више занимљивих питања

Исекуц је питао, да ли су и преко буџета чињене какве војне наруџбине? Министар Питрајх одговара да нису.

Хојчи пита, да ли су у оних 450 милиона и градски топови и њихове потребе? Министар Питрајх одговара, да јесу. Више делегата: Хојчи и други тражили су начина, како да се поделе срезови, па да у сваком пуку буде 20 постотака по вака, који знају мађарски, јер би у том случају пуковнички језик био свула и мађарски.

Питрајх говори, да на њега управљају сад врло тешко питање. По његовом мишљењу та су питања скинута за сада с дневног реда. Он привије, да је државни језик у Угарској мађарски, али он мора да рачуна са практичним потребама. Ну он ће ипак чинити све што може. И кад не узме у рачун хусарске пукове, и онда се још код 15 пукова мађарски језик употребљава у говору са момцима. Код 18 пукова се употребљава два језика, а код 4 пука три језика. Ове пукове требало је зато тако заокружити, да би могли код појединих пукова именовати онаке официре, који су у стању, да обучавају војнике на њиховом матерњем језику. У осталом исте те прилике постоје и код угарских домобранаца. На питање делегата Кубзка има да одговори, како је издата строга наредба, да код војске не смеју вређати ни чији народносни, ни верски осећај

Политички преглед.

Грчко-румунски спор. У дипломатским, нарочито турским круговима јако жалеле што је прекинута дипломатска веза између Грчке и Румуније. Воје се, да ће услед тога грчке чете у Македонији развити још већу „делатност“. Иначе непристрасно судећи о овој ствари, овај отворен расцеп је бољи од досадањег неизве-

даше тужно у помрчину... одакле јечаше само завијање мора... одакле је долазио ветар тако јак, да му је лице и седу браду продихао! Толајк је стајао нагнут преко њега, а руке је јако на лице притиснуо, тако непомичан, тако миран као камење око њега... Време је даље ишло по својој вечитој путањи, облаца су прелетали... били су црни и тешки, као мисли, које су се врле по глави старог кан...

»Хајдмо, оче!...«, рече наповон Толајк...

»Чекај!...«, шапну кан, као да прислушкива тајне звуке... И опет пројури време, и само вали удараху завијајући о високу степену, а ветар је духајући пролазио кроз лишће од дрвећа...

»Хајдмо, оче!...«

»Чекај још!...«

И још више пута рече Толајк-Алхала: »Хајдмо, оче!...«

Кан остаде непомичан на месту, на ком изгуби радост својих последњих дана...

Али свачем има краја!... Кан се диже гордо и поносно, скупи јако своје обрве и упита мукло: »Зашто... а камо ја да идем, Толајк? Чему да живим, кад је она, мој једини живот овде утонула?... Та ја сам стар, мене сад неће љубити ни једна више... а живети без љубави — нема смисла!...«

»Остави, оче, та имаш ти славе и богатства!...«

»Само да ми је један њен пољубац, па макар све то пропало! Та све је то мртво,

сног стања, које је јако отештавало поравнање. Данашње отворено, рапчишћено стање омогућава посредовање других држава. С погледом на то, да прекид дипломатске везе и једној и другој држави наноси знатне штете, посредовање с разлогом пружа наде, да ће по кратком времену обе државе бити вољне, да се склопе поравнање. Неосноване су вести, да су због овога спора повали натраг из Цариграда у Букурешт новог румунског посланика. Посланик ће добити само кратак допуст, да би могао у Цариград довести и своју породицу. Наравно, да ће том приликом у Букурешту добити нова упутства.

Заједнички трошкови. Од кад се састао одбор, који ће да преговара колики перцент заједничких трошкова да падне на Угарску, а колики на Аустрију, и будимпештански и бечки листови пуни су о квоти.

„Мађарорсаг“ вели, да квота треба да остане по старом: Угарска да плаћа 34⁴, а Аустрија 65⁶ постотака, јер је и то за Угарску још много. Јер сваки види, да се Аустрија последњих година јако обогатила у капиталу, у вредности кућа, железница, творница и свима приходима, а Угарска се стално задуживала, и то код Аустрије. Аустрија је спустила камату, Аустрија не подиже порезу, Аустријанци се не исељавају, аустријски поседници нису пропали као мађарска господина, Аустрија се у савезу с нама обогатила, а ми смо осиромашили. Зато није право, да се удели квота по броју душа, као што хоће Аустријанци, но треба увести у рачун и богатство Аустрије и Угарске.

Аустријски листови траже, да се по броју душа подељују заједнички трошкови. Из њиховог изјави, да ако је ко осиромашило, сам је крив. Ако се ко подигао, његова је заслуга.

Кад је реч о квоти, онда будимпештански листови знају, да изнесу сву невољу Угарске. Али иначе је не виде тако јасно. На крају крајева Угарска ће са квотом и сличним питањима извући краћи крај. Док не постане самостална, нема јој помоћи. Па и онда ће бити — разуме се — помоћи јој само тако, ако се народи јој измире и прегау свим силама, да лече економско зло.

Бек у Босни. „Мађарорсаг“ пише, да Аустрија гради себи од Босне нову војну границу. Пита, зашто је шеф генералног штаба Бек ишао, да слави јубилеум у Сарајеву? Сумњиво је, зашто је баш после разговора свога са Молткеом, и после посете немачког цара Виљема, отишао Бек у Босну. А кад се оданде буде вратио, посетиће га шеф талијанског генералног штаба Салета. Да се ту не ради на споразуму? Ну докле се дипломате споразумевају, долази посред црногорских брда

само женска љубав живи, постоји и даје живот!... Па ако немаш оваке љубави, онда и твој живот не вреди ништа... Просијак си онда и преживљаваш сажалења достојне дане!... С Богом, сине, Алахов благослов нека се целог века излива на твоју главу!«

И сада кан окрену лице према мору...

»Оче«, рече Толајк, »оче!...« и не могаше више говорити... А и шта да кажемо човеку, коме смрт долази као спасатељ?... Ко да знаће оне речи, које би му живот и надаље у весељу одржале?...

»Пусти ме!...«

»Алах, оче!...«

»Он зна!...«

Брзим корацима потрча кан провали и сјурва се доле.

Син га није задрж'о — није имао времена за то.

Па и опет се није чуло ништа одоздо, ни вика, ни пад човечијег тела... Само су вали завијали и даље, а ветар је цевао своје благе тугованке...

Дуго је гледао Алхала у море и онда рече гласно: »И мени, о Алах! — подари тако чврсто срце!«

За тим отиде лагано...

Ето тако је умр'о кан Мосолајма-Ел-Асваб, а за њим заузео престо Толајк-Алхала.»

Тако заврши слепи просјак причу.

Прибислав.

лепа краљица талијанска са својим нејаким сином, да посети свога оца кнеза Никола. А кнез Никола је вештији дипломата од грофа Голуховског. Послове балканске не уређују у Бечу, него на Цетињу. — Тако „Мађарорсаг.“

Хрватска и Славонија.

Чавракова бусија.

„Пестер Лојд“ брзојављају из Загреба, како листови здружене опозиције донијеше Чавракову повјерљиву окружницу на велике жупане, у којој се жупани упозорјују, да припазе на српску пропаганду у Хрватској и Босни и на рад политичара, које Чаврак у окружници спомиње, међу којима су председник сабора Медаковић, па Поточњак, Судило, Бањанин, Смодлака и други. Изнашање у јавности те окружнице изазвало је озбиљне пријетње против Чаврака, чак да ће бити нападнут (инзултиран) у сабору. Чаврак изјављује, да му пријечи званична његова присега издавати тајне земаљске владе икоме и да неће одговарати на никакав начин на питања о поменутој окружници.

Тако „Пестер Лојд“ а тако, ето, и Чаврак. Него није то доста. Чаврак се не смије сакрити за бусију званичне присега. Не смије му се то допустити, тијем више, што он оваким својим држањем потврђује аутентичност своје окружнице. Зар да остану под печатом велеиздаје они људи, који данас преузеше судбину, управу земље у своје руке? Зар да они немају начина да докажу пред лицем свега народа, да је Чаврак набадио се на њих гадном повором и да им је спремао пропаст у тамницама? Званична присега ма како света била, она ипак не смије да штита једног клеветника и његову дружбу на штету првих синова народа. Тако далеко та бусија Чавракова не смије бити пружена.

И Чаврак знаде, да је и његова влада одговорна, па је ред и њему дати рачуна о његовом раду, па и о овом гадном и најгаднијем! У осталом он је потписао своју окружницу „за бана“. И Пејачевић имаде — ријеч. Чаврак признаје, да је написао окружницу Треба га присилити да за њу и одговара.

Спомињемо поново, да је овјех дана био у Загребу и гласовити Черни и конференсио са Чавраком. Изјава Чавракова је у вези с боравком Чернијевим у Загребу — Беч, Сарајево, Загреб!

Вести из места и са стране.

Епархијски школки одбор бачки имаће седницу у уторак 13. (26.) јуна о. г. у 9 сати пре подне.

Излет по Фрушкој Гори.

Јављају из Аде: У недељу, 11. (24.) јуна креће се на пут по Бачкој, Срему и Фрушкој Гори учитељ из Аде Радивој Поповић са 20-оро своје школске деце, да увозна децу са појединим местима у Бачкој и Срему, са дивним пределима фрушкогорским као и са Новим Садам и Карловцима, где су наши прввени великодостојници и знаменити заводи као: богословија, гимназија, Матица и т. д., а уједно и да деца учествују на Видов-дан на раваничкој слави. — Пошто је овај пут скопчан са великим трошком, — а дечији родитељи су већином сиромашнији људи, то поред најбоље воље не могу да принесу и материјалне жртве, — то је исти учитељ намерао, да приреди уз пут забаве (концерте) у већим српским местима и то овим редом: У недељу 11. (24.) јуна у Молу; у понедељак 12. (25.) јуна у Петровом Селу; у уторак 13. (26.) јуна у Старом Бечеју, како би уз малу улазну цену дали прилике Србима да чују какав може бити дечији хор, а уједно би омогућили путовање. У среду би стигли у Нови Сад и одатле пешке у Раваницу. — При повратку из Раванице, посетили би Приг, где би опет давали концерат, па преко Хонова и Гретегга на Карловце. У суботу 17. (30.) јуна вратили би се кући, а сврнули би у Чуруг, где би у недељу отпојали службу божју, а увече концерт приредили. У понедељак би се кући вратили. — Молимо врло лепо г. г. свештенике и учитеље у тим местима где ћемо доћи, да нам буду на руци, како би могли остварити замисао. — Програм концерта у свима местима је овај: I. Остојић: Хвалите, поји дечији хор. II. Мокрањац: VI. Руковет, пева дечији хор.

III. Мокрањац: Песме из Ђаде, пева дечији хор. IV. Мокрањац: Пастирска песма и Поточара, двојев. V. Мокрањац: II. Руковет. VI. Дубек: Хај. VII. Мокрањац: Волио чедо, сопран-соло, уз пратњу дечијег хора. VIII. Мокрањац: VIII Руковет. — Песме певају деца у три и четар гласа.

Карловачка скела.

У дењеном листу „Застава“ а у броју 112. вечерњег листа од ове године, један очевидац напада на карловачку скелу наводећи, да од како је Ловрековић закупник и поред парне превозне лађе највећа неуредност се дешава. На примедбе и напад очевидаца имам примети толико, да до сада још никад није скела преважала трипут дневно, него сваког сата као што је тарифа утврђена. А што се пре недељу дана неуредност у превозу показала узрок је велика вода. Те сада при овој води мора скела да се извози више по три километра, док кад је мала вода прелази највише шест стотина метара. А тај пут превлачи за 20 минута, односно 7 минута тамо, а 13 минута овамо. — Поглавито пак тог дана када је очевидац имао прилике да скелом пређе на сремску обалу, морала је иста лађа пренети из рита преко две хиљаде рогате марве, која је због велике воде у највећој опасности била. Да није било Ловрековићеве скеле та би марва сва лежала у Дунаву, те би је подављену ватали по Дунаву. Оволико томе очевидацу, да зна узрок, зашто је та скела неуредна се показала баш тога дана, кад је случајно имао посла на сремској страни.

Свагдањи послатрач.

Репертоар Фотијиног позоришта.

Данас у четвртак 8. јуна даје Фотијина дружина у Мајуру код „Белог Вола“ своју последњу представу. Даваће драму Виктора Иго: „Анџело тиранин и падовски“. — Како је Фотији увек киша ложила представе, те се новосађани нису могли одазвати, надати се да ће се вечерас Новосађани многобројно одазвати — у толико пре што је ово последња представа.

Ч и т у љ а.

Дафина Михајловић, српска народна учитељица у Бегечу, у среду 7. (20.) јуна у јутру је преминула у Новом Саду код својих родитеља. Покојница је била узорна учитељица и вредни перовођа одбора новосадског српског учитељског збора. Тело покојничино опојаће се данас у 4 сата по подне у св. успенској цркви, а сахранити у успенском гробљу. Лака јој земља!

Гроф Најхаус тражи обнову парнице.

Нашим читаоцима је познато, да је ових дана изречена пресуда поротног суда над грофом Најхаусом, који је био обећан да је отровао удову Веницкову у Бистричкој Вањи. Њега је поротни суд ослободио. Он је одмах после ослобођења отпутовао у Немачку, а јуче веле да се вратио кући у Бистричку Вању. Гроф ће о својој парници издати књигу у Берлину а изјавио је, да ће тражити обнову парнице, како би се правом кривцу ушло у траг. Осим тога је покренуо парницу и тражи више хиљада круна као отштету од ерара (државне благајне). Он је јуче са брзим возом заједно са својом супругом отпутовао у Пешту да учини кораке у погледу обнове парнице.

Американска паробродска друштва и Угарска.

Један дописник „Будапешти Хирлапа“ из Њујорка јавља: „Из сигурног извора сам дознао, да су американска паробродска друштва удружена са вашиingtonском владом подигли тужбу противу мађарске владе, за то, што је како они веле постојећи уговор између Сједињених Држава и Угарске тиме изигран што је Угарска споразумела се и осигурала Кунардовом паробродском друштву како преносу особа тако и у преносу терета. Вашингтонска влада је испослала комисију која има да ту ствар испита. Комисији ће бити задатак да утврди у колико је угарска влада повредила постојећи трговачки уговор са Сједињеним Државама, када је склопила уговор са Кунардовим друштвом. Исто тако да тврде, где и толико је Угарска влада осигурала предност и повластике Кунардовом друштву на штету американских паробродских друштава те тиме отворено изиграла постојећи трговачки закон склопљен са Сједињеним Државама“. — Тако пише „Будапешти Хирлап“ дописник, а ми велимо и поручујемо нашем свету, да се о његовој кожи погађају и отимају — па нека не иде у Америку, него остане код куће.

Оперски певачи по занимању.

Париски лист „Артистки Свет“ доноси занимљиве податке о париским славним оперским певачима, шта су они били по занимању, пре но што су дошли на свет што даске значе. Тако је Виљар, чувени тенориста, био раденик у Нимесу. Сарки је такођер био обичан раденик. Саломон је био трговац. Фр је био у „Богородичној цркви“ онај што

дува у мешину за оргуље Ласал је у млађем добу правио мараме. Роже и Овин су били адвокатски кандидати. Алваре је био војни капелник. Болореске је палио лампе по улицама. А има их и доста занатлија. — Боже мој кад би се код нас у биографији наших уметника изнела истина — ископали би ти очи. Међутим код Немаца то није ништа. За Сонентала се зна да је био кројач, а Жјарардена да је био бравар. — Кад би се и код нас истина писала у биографија, онда би се знало да је наш велики уметник покојни Тоша Јовановић био берберски помоћник, Цветић трговачки помоћник, Стриц Лазић ковач и т. д.

Брзојави „Застава“.

Стигли 8. јуна.

Покол у Мађедонији.

Београд. (Од нашег нарочитог извештача.) Из Битоља јављају, да су Бугари тамо убили два Гркомана, а у једном оближњем селу попа Ристу, који је држао са Србима. У Крушеву су убили Бугари угледног српског првака Ивковића. У Поречу су Турци ухапсили десет српских кметова, што је тамо нађен један убијен Арнаућин. А кад је Србин убијен, онда нико ништа не истражује.

Седница народног клуба.

Вудинпешта. Клуб народног посланика на угарском сабору имао је јуче конференцију, на којој су расправљали о држању клуба у будуће и о организовању странке у држави.

Бечлије прогив Угарске.

Беч. На збору бирача бечког првог округа разлагао је Бјелохлавец, да се без обзира мора водити борба против Угарске. Изражена је захвалност Луегеру на одбрани аустријских интереса.

Из аустријског прорачунског одбора.

Беч. Аустријски прорачунски одбор је решио, да саслуша бивше министре: Кербера, Бема и Кала у ствари градње трпханске луке.

Прилике у Русији.

Петроград. Говори се, да ће дума бити ускоро распуштена. После овога биће над целом Русијом проглашено опће опсадно стање. Из 67 гувернија јављају о сељачким немирима.

Варшава. Јављају из више градова гуверније Гродно о великим антисемитским (против Чивута) немирима.

Кронштадт. Велики део мрнар се побунио.

Крајево путовање.

Беч. Краљ јутрос отпутовао у Рајхенберг.

Побуна у Севастопољу.

Севастопољ. Први артиљериски градски батаљон обеворужан је јер су подофици одрекли послушност. Тада је други батаљон изјавио да је потпуно слојан са првим, и посео је батерије. Пешаци су опколели топције који се онда вратили у касарну. Међу војском је врење. Једна регимента је пуцала у зрак. Официри су приморани да оставе логор.

Т р г о в и н а.

БЕЧ, 19. јуна 1906. г. — (Оригинални извештај са марвеног вапара на св. Марксу од фирме Т. Бајић и Ђ. Остојић). На данашњем вапару је било дотерано 6309 комада мађарских и 6452 комада пољских. Свега 12761 комада.

Трговина је била непроменљива.

Продавало се:

Прима роба	104—106	кр. изнимно	—	кр.
Средња	104—107			
Старе	94—101			
Лакша	100—106			
Сремска	100—104	кр. изнимно	—	кр.
Српска	—			

Др. Еберхард Клајн

стожерни лечник у миру

отпочео је у ХЕРКУЛЕСВАДУ такозваног „Најхајмово“ и „Ертелово“ лечење, које се против срчаних болести, астме и јавне дебљине годинама већ као најизврсније показало. — Исти лечник је једини у Херкулесбаду, који српски и бугарски говори.

Захвалност.

Удовица покојног пријатеља и добротвора српског учитељства и школске омладине уопште, поштована госпођа Анка, Арсе Пајевића, поклонила је на крају ове школске године 210 комада одабраних књига, да се њима обдаре врло добри ученици и ученице српско народне основне школе новосадске.

У име своје и својих учитељских другова, као и у име омладине школске изричем овим највећу захвалност поштованој госпођи Анки на истоме дару.

Н. Сад, 7. (20.) јунија 1906. г.

К. Миловановић
учитељ и школски управитељ.

С т е ч а ј.

Српској Штедионици у Јазку, која је сада основана треба сталан

књиговођа,

којему је одређена годишња плата од 1000 круна. С временом, кад се рад овога завода боље развије плата ће се и повисити.

Молбе са сведоџбама треба до 15. јула 1906. поднети управи овог завода.

Српска Штедионица

725 1-2

(као задруга) у Јазку.

МЕШОВИТА РАДЉА

Браће Попера

у Врднику (Срем)

потребује једног млађег помоћника, који може одма ступити.

724 1-3

Натечај.

Српској Штедионици у Руми

потребан је

подкњиговођа.

Годишња плата је К 1200 и тантијема. Првенство имају они, који су свршили трговачку школу а вични књиговодству као и немачком језику.

Молбенице са сведоџбама имају се најдуже до 3. јула о. г. п. н. на управу послати.

Ступање по могућству што пре.

Рума, 18. јуна 1906.

713 2-2

Управа

Српске штедионице у Руми.

Сомборски овчији сир

Главни извоз сомборског овчијег зрелог сира

Душана Даљчева

из Сомбора

ставља овим до повољног знања, да и ове године као до сада извози домаћи производ најбољи сомборски овчији зрео сир. Одпрема поштом и железницом у дрвеним качицама (бачвицама) од 7-40 кг. ве личине, франко качице и пековање уз најјефтиније дневне цене.

Сезона извозна траје

од 15. марта до 15. октобра по н. к.

Сомборски овчији зрео сир од Душана Даљчева признат је већ целом свету, да са својом ванредном каквоћом надмаша све светске сиреве, с тога се и препоручује п. н. г. г. препродавцима и потрошачима као најбољи артикл у деликатеси.

Строга гаранција, да је само чист овчији сир и не мешавина или подметања.

Г. г. препродавцима знатна јефтина цена. Што веће врло поштоване налогче очекује адреса

Душан Даљчев

Сомбор (Бачка).

Налогче обавља брзо и савесно, а дневне цене бадава и франко.

7 9 2-10

Moll's Seidlitz Pulver

Само прави кад свака кутија и сваки прамак заштитну марку и подпис А. Молл носи.

МОЛОВ САЈДЛИЧКИ ПРАШАК је за оне, који пате од стомака ненадмашно средство, јер јачају стомак и успешно делују на варење и пријатно је средство против затворене столице, те испред свију других пургатива, пилула, говких вода итд. имаде првенство.

Цена је оригиналној кутији 2 круне.

Фалшификати се судски прогањају.

MOLL's Franzbranntwein und Salz.

Само прави кад свака боца носи заштитну марку А. Молла и кад је са оловном пломбом затворена.

МОЛ ОВА

Францова ракија и со је особито средство за мазање код севоћина, вгланкова и при навесу најбоље кућено средство, јер успешно јача мускуле и нерве.

Цена је пломб. ориг.

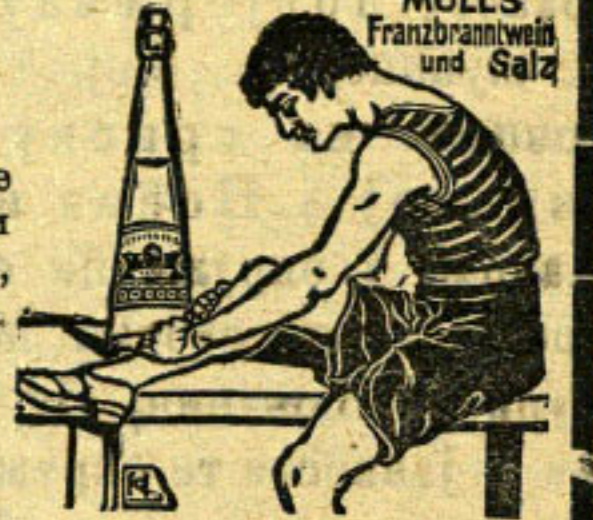
флаши 1 кр. 90 пот.

Главно отпратиштво од апотекара

А. MOLL, k. und k. Hoflieferant,

WIEN, Tauchlauben 9.

У стовариштина провинције треба искати искључиво препарате А. МОЛА.

!! ОГЛАС !!

Овим се ставља до знања, да је наша досадања „Задруга за штедњу и предујмове у Руми“ претворена у деоничарско друштво и да ће све своје послове водити од 1. јула о. г. п. н. под судски протоколсаном фармом

„СРПСКА ШТЕДИОНИЦА У РУМИ“ - Serbische Sparcassa in Ruma (деоничарско друштво) (Actien Gesellschaft)

са основном главницом од **Кр. 200.000** (ДВЕСТО ХИЉАДА)

која је потпуно уплаћена. — Српска штедионица у Руми издаваће зајмове на менице (са и без укњиџбе) зајмове на вредносне папире, драгоцености и т. д. под повољним условима.

Улоге прима са каматом до 5% чистих.

У П РА В А

„Српске штедионице у Руми“ (деоничарско друштво).

698 3-3

ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ ЖЕНСКЕ ЛЕПОТЕ

најбоље је средство свуда омиљена и светског гласа

КОРНЕЛИЈА ПОМАДА ЗА ЛИЦЕ

Ова помада је извршно средство против пегна на лицу и рукама, митесера, бубуљица и т. д., а уз то је нешкодљива и хемијски чиста.

ЦЕНА: малој тегли са унутством 1 круна великој тегли са унутством 2 круне.

Корнелија сапун 1 комад 1 круна. Може се добити код произвођача:

Апотека код „Круне“ МИЛЕНЕ ЛЕСКОВЦА

у Ст. Врбасу (Ó Verbász. Bácska).

Може се добити и у Новом Саду у дрогерији г. Оскара Клајна.

604 7-

Основана 1870. године.

СРПСКА ЗАДРУГА

ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЉУ

У НОВОМ САДУ,

Ћурчијска улица број 6.

Основана 1870. године.

ПРИМА:

Улоге на књижице по 4% „недељне улоге“ по уделу 50 потура

недељно са 4%

Порезу на камату

плаћа сам завод.

511 10-

ИЗДАЈЕ:

Зајмове на менице, обвезнице и на непокретно имање под најповољнијим условима.